

i podem escoltar el soroll de l'aigua cada cop més fort. El darrer pou de 10 m que s'aboca directament al riu està equipat amb escala i corda; utilitzem la corda directament per baixar i per fi a les 12 del migdia fem peu al fons de la cavitat. I allà a -513 m, amb els peus pràcticament en remull, restem uns breus minuts contemplant aquest riu subterrani que segons sembla, és el collecter d'aigües de la Serra d'Aralar.

Aquí baix la temperatura és de 2°C, el fred ens molesta i decidim iniciar la llarga tornada vers l'exterior. M'agafo a l'elèctron per a pujar aquest tram; fa molt temps que no tocava una escala i inevitablement records entranyables del passat em torben uns moments; arribo al capdemunt del pou i aviso al company que encara està a baix en remull; en un moment és amb mi i continuem l'ascens. Comencem a estar cansats i en aquesta situació l'escassa amplada dels meandres, ens dificulta enormement la progressió. Arribem a les 3 de la tarda a la sala -300 m i decidim fer una parada per descansar una estona i menjar una mica. Però només passen 15 o 20 minuts i el fred ens obliga a continuar pujant. Sembla, no obstant, que aquesta curta pausa ens ha donat noves forces i arribem sense dificultat a la cota -150 m. Parem de bell nou i com cada cop just el temps que el fred ens ho permet; ens queda només la darrera pitrera i això ens encoratja. En poc temps ens trobem un altre cop sota la vertical d'entrada, molt més cansats però molt més contents. Superem aquest darrer obstacle i sortim a la llum a 1/4 de 9 del vespre, quan els darrers raigs del sol es prodiguen generosament encara sota el bosc.

Allà mateix, a pocs metres de la boca de l'avenc, dos companys, dos amics, celebren la victòria.

Antoni Rocías

Unes vacances pel Pirineu Aragonès

Dia 29 de juliol de 1998. Són 3/4 de 4 de la tarda. Sota l'or fos dels raigs d'un sol canicular, brillant al mig d'un cel enorme i blavís, estem pujant els darrers metres de l'onada gegantina d'un mar de pedra. Colors terrosos, ocre, grisos marrons, colors nets, sense ombres, d'uns munts de còdols i roques encinglerades de contorns precisos. Un món essencialment mineral, clapisat per aquí i per allà de pomells de flors vivíssims, flors diminutes, d'alta muntanya, grogues, vermelles, blaves, blanques...les flors més boniques del món. Últims vestigis de la vida que s'arrapa als indrets més inhòspits i extrems on ni nosaltres mateixos sobreviuríem pocs dies. En el bell mig del curt estiu d'aquests cims esclaten de vida, surten per uns pocs dies de l'estat de letargia que sobreviuen gairebé tot l'any.

No som sols, a més de les flors, ens acompanyen una multitud diversa de petits animalons: formigues, abelles, mosques, mosquits, diminutes cigales que no paren de saltar...La vida bull aprofitant aquestes curtes hores d'estiu a dalt de les més altes carenes.

Darreres passes per assolir el coll alt i poc marcat que separa la Peña Blanca de la Retona Baja. A mida que la nostra vista assoleix el nivell de l'esquenall de la

carena emergeixen, enormes, grandiosos, solemnes com poques vegades es veuen, els gegants petrificats de l'altre costat: la Telera, la Peña Parda...Cims de línies nítides que s'enfilen airosos fins a l'immensitat del cel blau.

Com si dels reis es tractés, descrivint un vol majestuos i compassat, una parella de grans ocells solca el cel cerimoniosament.

L'aire és quiet, estàtic, el silenci s'imposa...És l'encantament d'un d'aquells moments únics i indefinibles que de tard en tard tenim la sort de viure a muntanya. Són moments que valen una vida. Estones màgiques que sorgeixen impensades i que compensen d'escreeix la calor soferta, la set, el pes de la motxilla i les mil i una incomoditats que acompanyen les nostres excursions. Que potser ens rememoren d'una manera inconscient aquell Paradís que els nostres primers pares varen perdre però que tots encara devem portar gravat en el fons més recòndit del nostre ser.

No era pas massa aviat que hem iniciat la nostra caminada a Acumuer, poble diminut i perdut al mig d'una vall també perduda del Pirineu Aragonès. Una inacabable pista, més assolellada que ombrívola, sortosament tancada al trànsit de vehicles, ens ha dut fins al Pla d'Igüés, amfiteatre de calcari, eixut de per si, però més encara aquest estiu en que fa, segons un pastor, més de quaranta dies que no plou. Una raconada de pastures minses i esgrogueïdes que saturen l'aire calm d'olor de palla seca. Només un regalim d'aigua cristallina que eix miraculosament d'una cavitat entre les pedres ben posades dels pastors, que ens ha permès refrescar-nos, assadollar-nos, revifar-nos i sentir-nos de nou amb forces per a continuar la costurada pujada fins el Collado de Usabas, on hem decidit deixar els pesats bagatges i enfilat cap a la Peña Plana.

I de sobte, quan res ens ho feia preveure, hem viscut unes estones memorables, una tarda encisadora, que per si sola ha pagat sobradament els esforços d'aquests dies de vacances. Aquesta tarda inoblidable s'ha viscut en el transcurs dels onze dies passats trescant per les muntanyes que hi ha entre les valls de l'Aragón i del Tena, al Pirineu Aragonès, l'estiu de 1998. Formàvem el grup Joan Mundet, Paco Bolsa i Josep Gargallo.

Josep Gargallo i Costa

Segona estada a les Muntanyes del Sol (Equador)

Durant les festes de Nadal de 1996-97, el Daniel Maldonado i jo, vàrem tenir l'oportunitat de viatjar a l'Equador on vàrem aconseguir assolir alguns dels volcans més importants i emblemàtics d'aquest petit i bonic país andí: **Rucu Pichincha** (4.698 m), **Imbabura** (4.660 m), **Tungurahua** (5.015 m), **Cotopaxi**, (5.897 m) i **Chimborazo** (6.310 m).

Vegeu butlletí anterior núm. 196 gener-desembre 1997.

Aquest darrer any he tingut ocasió de tornar-hi, però jo sol, per la qual cosa he hagut de fer bàsicament turis-